

**Вазорати тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон
Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон
ба номи Абӯалӣ ибни Сино**

«Тасдиқ мекунам»

**Ректори ДДТТ ба номи
Абӯалӣ ибни Сино
д.и.т., профессор**

**_____ У.А.Қурбонов
«__» _____ соли 2013**

**Низомномаи
кори тарбиявӣ дар Донишгоҳи
давлатии тиббии Тоҷикистон ба номи Абӯалӣ ибни Сино**

ДУШАНБЕ – 2013

МУҚАДДИМА

Мундариҷаи кори тарбиявии ДДТТ ташакулли сифатҳои ахлоқӣ, шаҳрвандӣ ва шавқат дар корманди ояндаи соҳаи тибро фаро мегирад. Аз мутахассиси ҷавон камолот, ибтикор, вазифашиносӣ, талаби илм кардан, ҳаллу фасл карда тавонистан тақозо мешавад.

Кори тарбиявии Донишгоҳ мутобиқи низомнома оид ба макотиби олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ҳуҷҷатҳои меъёрии Вазорати маориф ва тандурустии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Оинномаи Донишгоҳ амалӣ мешавад.

Дар иҷрои масъалаҳои тарбиявӣ ҳайати устодон нақши асосӣ доранд. Дар натиҷаи муносибати дучонибаи устодону донишҷӯён ғани гаштани ҷиҳатҳои ботиниву эҷодӣ ва ивазшавии наслҳо руҳ медиҳад. Фаъолияти тарбиявии муаллимон шаклан ва мазмунан гуногун аст. Вай тамоми ҷабҳаҳои фаъолияти муаллимиро фаро гирифта, системаи ягонаи тарбияро ба вучуд меорад. Дар рушду нумӯи ҷаҳонбинии илмии донишҷӯён бояд, ки ҷамъиятшиносон, муаллимони фанҳои тиббӣ, биологӣ ва кафедраҳои клиникӣ саҳм бигиранд. Тарбияи анъанавӣ дар Донишгоҳи тиббӣ бояд, ки шаклҳои мухталифи корҳои инфиродӣ бо донишҷӯён, корҳои берун аз дарсӣ бо гурӯҳҳои донишҷӯён омешиш ёбад.

Яке аз шаклҳои маъмулу самаранокии кори тарбия ин шӯрои кураторон аст. Дар Донишгоҳ системаи кураторӣ унсури асосии ҷараёни таълиму тарбия ба ҳисоб меравад. Таҷрибаҳои коллективии кори муаллимон ва тамоюлҳои нави рушди мактабҳои олии дар ҷумҳурӣ, аз ҷумла дар тиб ва ниғаҳдории тандурустӣ, водор месозанд, ки моҳияти ин кор аз нав баррасӣ шуда, мақсади ниҳоии он муайян гардад.

Нуқтаи ибтидоии кори тарбиявӣ бо донишҷӯён гурӯҳи академӣ аст. Дар ташаққули донишҷӯ ва гурӯҳи донишҷӯён куратор саҳми босазо дорад. Куратор бояд дар азхудкунии донишҳои касбӣ ва маҳорати амалӣ, усулҳои муносири ташхису муолиҷаи бемориҳо ба донишҷӯён ёрӣ расонад, муносибати диалектикий дарки организми инсонро ҳамчун воҳид ёд гирад, тарзи ҳаёти солимиро тарғиб карда тавонад, шаҳрванди ватандӯст ва фаъоли кишвар бошад. Аммо куратор ҳангоми иҷрои корҳои гуногуни ҷамъиятӣ набояд талоши иваз кардани хислати донишҷӯро кунад, баръакс вай ба инкишофи мустақилияти мутахассиси оянда, худидоракунии донишҷӯён ва ба вучуд овардани сифатҳои ташкилотчигӣ мусоидат кунад. Барои татбиқ кардани вазифаҳои зикршуда куратор бояд маҳорати касбӣ ва педагогӣ дошта бошад. Вай бояд мунтазам на танҳо дониши касбии соҳаи педагогика, балки дар психология низ доштаи худро такмил дода, барқарор кардани муносибат бо донишҷӯ ва гурӯҳи донишҷӯёнро омӯзад.

ТАРКИБ ВА МАЗМУНИ КОРИ КУРАТОРӢ

Кори кураторон дар Донишгоҳи тиббӣ мувофиқи мазмуни асосии ҷараёни таълиму тарбия ва бо дарназардошти ин просесс, дар курсҳои

гуногун хусусиятҳои психалогияи донишҷӯй, талаботи таъминоти методиву ташкилии фаъолияти муаллимон ба роҳ монда мешавад.

Кори тарбиявӣ дар Донишгоҳ дар факултаҳо, курсҳо, патокҳо ва гурӯҳҳо гузаронида мешавад

Роҳбарии умумии тамоми корҳои тарбиявии Донишгоҳро муовини ректор оид ба тарбия ва фарҳанг ба ӯҳда дорад.

Кор бо донишҷӯёни соли аввал масъулияти бештарро талаб мекунад. Маҳз дар ҳамин давра донишҷӯ ба роҳнамо зарурат дорад. Вобаста ба ин дар Донишгоҳ системаи дузинагии кори тарбиявӣ ба роҳ монда шуда аст.

Зинаи якум – кори тарбиявӣ дар ду курси аввали донишгоҳ, ки дар ин ҷо бунёди характери мутахассисони оянда гузошта мешавад. Вазифаи асосии тарбиявии ин зина аз ташаккул додани гурӯҳҳои донишҷӯён ба сифати коллективӣ, таълимиву меҳнатӣ ва ба корҳои гуногуни донишгоҳ-меҳнатӣ, ҷамъиятӣ ва илмӣ ҷалб кардани онҳо, барои ба шароити нав мутобиқ шудан, ба набзи ҳаёти таълими ҳамоҳанг шудан ва маҳорати кори мустақилонаро аз худ кардани донишҷӯён ёрӣ расондан иброт аст.

Дар ин курсҳо барои ҳар як гурӯҳ куратор таъин гардад. Ба хусус ба курси якум аҳамияти ҷиддӣ дода мешавад. Гурӯҳҳои донишҷӯён дар байни кафедраҳои назариявӣ тақсим мешаванд. Аз ҳисоби муаллимони соҳибтаҷриба дар кафедраҳо саркуратор таъин карда мешавад. Масъули кори тарбиявии курси якум муовини декан оид ба корҳои тарбиявӣ аст.

Зинаи дуум- кори тарбиявӣ дар курсҳои болоӣ. Дар ин курсҳо коллективҳои кафедраҳо дар курсҳо ва патокҳои алоҳида кори кураториро пеш мебаранд. Кори тарбиявии патокро куратори паток иҷро мекунад, вай аз ҳисоби муаллимони соҳибтаҷрибаи кафедраҳои ихтисосӣ интиҳоб карда мешавад.

Дар ин зина вазифаи кори тарбиявӣ аз фаъолнокии ҷамъиятиву сиёсии донишҷӯён, ташкил намудани назорати тартиб додан ва иҷро кардани нақшаҳои шахсии онҳо, гузаронидани аттестатсия дар гурӯҳҳо, ҷабҳаи касбӣ доштани кори тарбиявӣ иборат аст.

Кафедра масъулияти муаллимони худро, ки куратор таъин кардааст, ба ӯҳда дошта, вазифадор аст, ки ба онҳо ёрии ҳамаҷониба расонад.

Кори тарбиявӣ дар факулта ва курс таҳти роҳбарии ҷонишини декан оид ба корҳои тарбиявӣ гузаронида мешавад.

Кураторон дар асоси пешниҳоди мудирӣ кафедра, ҷонишини декан оид ба корҳои тарбиявӣ таъин шуда, бо тавсияи муовини ректор оид ба тарбия ва фарҳанг бо фармони ректори донишгоҳ тасдиқ мешаванд.

Назорати кори кураторон, таҷрибаивазкунӣ ва тавсияи кори онҳоро муовини ректор оид ба тарбия ва фарҳанги донишгоҳ, деканатҳо, ҷонишини деканҳои факултаҳо оид ба кори тарбиявӣ, шӯрои марказии кураторони назди муовинон, назди муовини ректор оид ба тарбия ва фарҳанг ва шӯрои факултативии кураторон мегузаронанд.

Шаклҳои назорат- иштирок ба «соатҳои кураторӣ», ки дар гурӯҳҳои алоҳида ё патокҳо гузаронида мешавад, омӯзиши нақшаи корӣ ва ҳисоботи кураторон, муҳокимаи кори кураторон дар маҷлисҳои кафедра, шӯрои методӣ, ШМК, ШФК; ҳисобот оиди кори тарбиявӣ дар шӯрои олимони донишгоҳ шунида мешавад.

- **Ҳамоҳангсозӣ**- Чалб кардани донишҷӯён дар кори ҳамоҳангсозии нақшаи чорабиниҳои гурӯҳ ва паток бо нақшаҳои умумидонишгоҳии таълиму тарбия, кори созмони ҷавонони донишгоҳ;
- **Фаъолсозӣ**- ба фаъолнокии донишҷӯён дар ҳаёти ҷамъиятиву сиёсии донишгоҳ ва ба беҳтар намудани органҳои идоракунии ҷараёни таълиму тарбия равона шудааст;
- **Тарғиботӣ**- тартиби таҷрибаи пешқадам дар таҳсил, корҳои илмиву тадқиқотӣ ва ҷамъиятии донишҷӯён, ташкил ва таҳияи шаклҳои нави тарғиби ин таҷриба;
- **Педагогӣ**- дар асоси хусусиятҳои психологӣ ҳар як донишҷӯ ба роҳ монда шуда, аз сӯҳбати инфиродӣ ба онҳо, таъсиррасонӣ ба воситаи волидайн, намуна, ҳавасмандкунӣ ва ғайра иборат аст;
- **Назоратӣ**- назорати дарсазхудкунии ҳаррӯза ва семестрии донишҷӯён, назорати иҷроиши супоришҳои додашуда, назорати иҷрои нақшаи чорабиниҳо, навиштани ҳисоботи корӣ.

ҲУҚУҚ ВА ВАЗИФАҲОИ КУРАТОРОН

Вазифаҳои кураторон

1. Тамоми корҳои тарбиявиро дар гурӯҳ куратор мувофиқи нақшаи комплектии кори тарбиявии донишгоҳ мегузаронад.
2. Куратор бояд мақсад ва майли ҳар як донишҷӯи гурӯҳ, шароити зисту маишии ӯро ҳуб донад.
3. Куратор вазифадор аст, ки ба азхудкунии ҷорӣ ва семестрии донишҷӯён назорат карда, ба онҳо ёрии зарурӣ расонад ва ба донишҷӯёне, ки бе сабаб барномаро аз худ намекунанд, таъсир расонад.
4. Дар оғози соли таҳсил куратори гурӯҳ донишҷӯёнро ба кафедраҳои марбута ошно месозад, оиди комёбиҳои илмиву педагогии донишгоҳ сӯҳбат мекунад: курси якуми донишҷӯёнро ба таърихи донишгоҳ, факулта, кафедраҳо, сохтор ва вазифаҳои созмони ҷавонон ва иттифоқи касаба маълумот медиҳад.
5. Куратор бояд, ки ба интиҳоби сардор ва прафорги гурӯҳ диққати ҷиддӣ диҳад, зеро аз онҳо бисёр комёбиҳои гурӯҳ дар ҷодаи таълиму корҳои ҷамъиятӣ вобаста аст.
6. Куратори гурӯҳ ба сардор ва прафорги гурӯҳ дар тартиб додани нақшаи чорабиниҳо барои соли таҳсил ё семестр ёрӣ мерасонад, ки ин нақша на дертар аз ду ҳафта баъди оғози семестр бояд тартиб дода шавад; нақша дар маҷлиси умумии гурӯҳ тасдиқ карда мешавад.
7. Куратор якҷоя бо сардори гурӯҳ на камтар аз ду бор дар як моҳ дар курси якум ва як бор дар курсҳои дуюм соати кураторӣ бояд гузаронад.
8. Куратор донишҷӯёнро ба иштироки фаълонии ҳаёти ҷамъиятӣ ҷалб мекунад.
9. Куратор бояд на камтар аз ду бор дар семестр ба хобгоҳи донишҷӯёнаш равад, то ин ки ба шароити зисти онҳо ошно шуда, баҳри хубтар кардани шароити зист барояшон ёрӣ расонад.

10. Ба донишчӯён дар муносибати масъулиятнокӣ ба кори навбатдории нақшавӣ дар муассисаҳои тиббӣ ёрӣ расонад, то ин ки дар онҳо малакаи техникий муоинаи тиббии хуб доштан, муносибати самимӣ ва бо диққат ба беморонро тарбия намояд.

11. Куратор бояд муттассил донишашро дар соҳаи педагогика ва психологияи мактаби олий такмил диҳад

12. Куратор якҷоя бо сардори гурӯҳ рӯзномаи гузаронидани чорабиниҳоро тартиб медиҳад.

Ҳукуки куратор

1. Куратор ҳуқуқ дорад, ки оид ба беҳтар кардани шароити таълимӣ, илмӣ-тадқиқотӣ, тарбиявӣ, маданияву майишии донишчӯён пешниҳоди худро иброз дорад.

2. Куратор ҳуқуқ дорад, ки баъди мувофиқа бо муаллим ба дарси назариявӣ, амалӣ, имтиҳони гурӯҳ ё паток иштирок кунад.

3. Куратор ҳуқуқ дорад дар таҳия ва қабули қарори раёсат ё созмони ҷамъиятӣ, ки марбути донишҷӯи вай аст, иштирок кунад.

4. Куратор метавонад, ки донишҷӯёни дар таълим ва корҳои ҷамъиятӣ ғайро тибқи муқаррароти донишгоҳ ҳавасманд кунад ва вайронкунандагони тартиботу суҷудро танбеҳ диҳад.

5. Дар мавриди зарурӣ куратор метавонад, ки бо волидайн ё ҳешу табори донишҷӯ муносибат барқарор кунад.

6. Куратор метавонад, ки ба ҳайси мушовир дар органҳои худидоракунии донишҷӯён иштирок кунад.

7. Куратор метавонад аз тамоми маълумотномаҳои мавҷудаи кафедраҳо, деканат, шӯъбаи таълим дар хусуси донишҷӯён истифода барад.

8. Кори муаллим ҳамчун куратор кори таълимӣ ҳисоб мешавад ва дар нақшаи инфиродӣ қисми кори таълим (миқдори соат, тибқи пешниҳоди муовини ректор оид ба тарбия бо фармони ректор муқарар карда мешавад) дохил карда мешавад.

9. Куратори беҳтарин мувофиқи муқаррароти донишгоҳ аз ҷиҳати моддиву маънавӣ ҳавасманд карда мешавад.

Ҳуҷатҳои куратори гурӯҳ

1. Рӯзномаи куратор.

2. Нақшаи кори тарбиявӣ(дар рӯзномаи куратор).

3. Ҳисобот оиди кори тарбиявӣ.

Ҳуҷатҳои саркуратор ва куратори паток.

1. Муқаррароти кори тарбиявӣ дар донишгоҳ.

2. Нақшаи кафедра оиди кори тарбиявӣ.

3. Рӯйхати кураторони гурӯҳҳо.

4. Ҷадвали назорати гузаронидани соатҳои кураторӣ.

5. Ҷадвали гузаронидани соатҳои кураторӣ.

6. Нақшаи кори тарбиявии кураторони кафедра.

7. Ҳисоботи кори тарбиявӣ.

Хуҷатҳои ҷонишинҳои декани факултетҳо оид ба кори тарбиявӣ

1. Муқаррароти кори тарбиявӣ дар донишгоҳ.
2. Нақшаи кори тарбиявии факулта.
3. Нақшаи кори тарбиявии саркураторҳои кафедраҳо.
4. Рӯйхати саркураторон.
5. Рӯйхати аъзоёни шӯрои кураторони факулта ва вазифаҳои онҳо.
6. Ҷадвали назорати назорат кардани кори тарбиявӣ.
7. Ҷадвали гузаронидани маҷлисҳои шӯрои кураторони факулта.
8. Ҳисобот дар бораи кори тарбиявии факулта.

Хуҷатҳои муовини ректор оид ба тарбия.

1. Муқаррароти кори тарбиявӣ дар донишгоҳ.
2. Вазифаҳои муовини ректор оид ба тарбия.
3. Нақшаи комплекси кори тарбиявӣ дар донишгоҳ
4. Рӯйхати шӯрои марказии кураторҳо.
5. Вазифаҳои аъзоёни шӯрои марказии кураторҳо.
6. Нақшаи кори шӯрои марказии кураторҳо.
7. Ҷадвали кори шӯрои марказии кураторҳо.
8. Нақшаи кори тарбиявии факултетҳо.
9. Рӯйхати ҷонишинҳо, деканҳо оид ба кори тарбиявӣ ва саркураторҳо
10. Ҳисоботҳои факултаҳо дар бораи кори тарбиявӣ.
11. Хуҷатҳо оиди кори тарбиявӣ дар донишгоҳ.
Мӯҳлати нигоҳдории хуҷат-5сол.

Замимаи 2.

**Шаклҳои намунавии тартиб додани нақшаи кори тарбиявӣ
Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон
ба номи Абӯалӣ ибни Сино.**

Кафедраи _____

Нақшаи кори тарбиявии куратори гурӯҳи _____

Курси _____ факулта _____

Барои соли таҳсили 20__ - 20__

№	Чорабинӣ	Иҷрокунанда	Таърихи иҷро кардан	Таърихи дақиқи иҷро кардан
1				
2				
3				

Кураторон _____ ному насаб

Сардори гурӯҳ _____ ному насаб

Шакли намунавӣ ва мазмуни кори тарбиявӣ
Донишгоҳи давлатии тиббии Тоҷикистон
ба номи Абӯалӣ ибни Сино.

Кафедраи _____

ҲИСОБОТ

Дар бораи кори тарбиявӣ дар гурӯҳи ___ курси ___
Патоки ___ факултаи _____ дар соли таҳсили 20 - 20

Дар давраи ҳисоботи кураторӣ, миқдори донишчӯёни гурӯҳ, ному насаби сардори гурӯҳ нишон дода мешавад.

Дар кадом рӯз гузаронидани соати кураторӣ, чанд маротиба дар як ҳафта ё як моҳ, мувофиқи нақша чандто гузаронида шуд, бояд зикр гардад.

Нишон дода шавад, ки оё аз тарафи намояндагии кафедра ё аъзоёни шӯрои кураторони факулта ё шӯрои марказии кураторон соати кураторӣ назорат шудааст ё не.

Дарсазхудкунии донишчӯён дар давоми соли таҳсил нишон дода шавад, номи донишчӯён дар давоми соли таҳсил зикр карда шавад, номи донишчӯёни аълохон (агар бошад) қайд гардад, чанд донишчӯ аз гурӯҳ рафт, бо кадом сабаб, бали миёнаи дарсазхудкунии гурӯҳ.

Оё нақшаи кори тарбиявӣ пурра иҷро шуд, агар не, чорабинии иҷронашуда ва сабаби инро нишон диҳед.

Пешниҳодҳо оид ба беҳтар кардани кори тарбиявии донишчӯён.

Имзои куратор _____

Ному насаб ва вазифаву унвони илмии куратор.

(Навиштани ҳисобот)

Эзоҳ: Ҳисоботи саркуратор ё куратори паток дар асоси ҳисоботи куратори гурӯҳҳо навишта мешавад, дар он миқдори гурӯҳҳо, ному насаби кураторҳо, таърихи рӯзи муҳокимаи кори тарбиявӣ дар кафедра нишон дода мешавад.

Замимаи 4.

**Чорабиниҳои ҳатмӣ ва тавсияшавандаи нақшаи кори тарбиявӣ
(дар курсҳои поёни).**

1. Гузаронидани соати кураторӣ.
2. Тамошо кардани осорхонаи таърихии донишгоҳ.
3. Ҳисоботи садорат дар бораи дарсазхударкунӣ ва иштироки донишҷӯён ба дарсҳо.
4. Гузаронидани ахбороти сиёсӣ.
5. Шиносоӣ бо ҳаёти донишҷӯёне, ки дар хобгоҳ ё иҷора иқомат доранд.
6. Гузаронидани чорабиниҳо доир ба Рӯзи истиқлол, соли нав, 8-уми март, Иди «Наврӯз».
7. Гузаронидани шанбегиҳо.

Замимаи 5.

Шакли намунавӣ ва мӯҳтавои рӯзномаи куратор.

Рӯзномаи кураторро дар дафтари оддӣ навиштан мумкин аст.

Дар вай бояд бошад:

1. Рӯйхати донишҷӯён ва маълумоти анкетии онҳо (ному насаб, чинс, соли таваллуд, миллат, суроғай таваллуд, суроға дар ш. Душанбе).
2. Фаъолони гурӯҳ (сардор, профорг, масъули ахбори сиёсӣ).
3. Суратмаҷлиси (протоколи) гузаронидани соати кураторӣ.